

pa je pristopil k njemu mladenič, ki mu je povedal: »Jaz sem eden od onih sedmih, ki smo bili določeni, da vas na potu v Djakovo — umorimo!«

Kje so morilec?

Na vsa ta izvajanja srbskih listov se moramo vsi vprašati, kdo so ti ljudje, od koga so bili najeti, da bi izvršili vse te umore? Nam ni dovolj, da se reče »neki ljudje«, mi hočemo vedeti natančno, kdo je tisti! Zdi se pa nam, da je gotov krog brezvestnih ljudi namenoma ustvarjal tako ozračje, ki je rodilo take zločinske načrte, znan dovolj, in da je čas, da se jih javno imenuje! Zdaj, ko bo razprava o umoru v Beogradu, naj pride na dan, kdo je vse te politične umore na meraval, pa se mu niso posrečili! Naj pride na dan, kdo je namenoma dražil vroči južni značaj srbskih članov parlamenta, da bi jih pripravil do zločina. Ne le tisti, ki je udaril, tudi ti-

sti, ki je mislil udariti, ki je vedno aufbiksalski, je obsojenja vreden!

Proč s takimi zločini!

Med res kulturnimi ljudmi bi taki politični zločini ne smeli biti politično orožje! Posebno ne med ljudmi, ki jim je uboj — greh, ki vedo, da bodo za zločin, če tudi ga niso izvršili, dajali odgovor Bogu sodniku. — Vsa jugoslovanska javnost hoče imeti politično ozračje — razčiščeno! — Vsi, ki so se omadeževali s političnimi uboji — izvršenimi in neizvršenimi — morajo s političnega polja! Pošteni ljudje, ljudje čistih rok naj vodijo usodo države in narodov! To hoče kralj, ki je dal zato vodstvo države v roke enega najpoštenjših politikov — dr. Korošca. To hoče pa tudi narod, ki bo sodnik nad vsemi onimi, katerih ni bilo sram političnih umorov nad delavcem ali ministrom!

POLITIČNI RAZGOVORI

»No, kje si pa zadnjič bil?«, so nagovorili znanci gospodarja. Gospodar pa jim je povedal: »Sem bil doma, pa sem mislil, da se mi možje ne bomo nič več pečali s politiko, ampak jo bodo odslej vodile ženske in otroci.«

»Kaj«, je dejal šaljivec, »zdaj pride mo pravi ljudje na vrsto za politiko!«

»Pa ni šala«, je dejal gospodar, »je res, da se je Maček že precej utrudil in Pribičeviću se je jezik skrivil, da ne moreta vsak dan dajati novih izjav in povzročati novih škandalov. In zato so poklicali na pomoč ženske in otroke! Maček je poklical na pomož Radičevo vdovo, Pribičević pa svojega mladega sina. In ta dva danes govorita v imenu — cele opozicije!«

»Ali sta se kaj dobro izkazala?« je vprašal šaljivec.

»To je pa drugo vprašanje. Radičeva vdova je že enkrat pred mesecem objavila v francoskih listih neko pismo, kjer je pa bila tako nerodna, da celo Maček in Pribičević nista bila zadovoljna s tisto izjavo. Ako bi sedanja vlada hotela uporabiti vsa sredstva, ki jih zakon za take neumne izjave predvideva, potem bi Radičeva vdova že — sedela! Prizaneslo se ji je, ker je pač — ženska. Zdaj je pa drugič nastopila na političnem polju. Naprosila je nekega francoskega advokata, da bo nastopal zoper Radičiča, češ, da je morilec njenega moža. Ob tej priliki je poslala brzoglav v tujino, ki je veleizdajalski, kot si hujšega ni mogoče misliti. Časopisi, ki so objavili to, so bili konfiscirani!«

»Kaj pa Pribičevićev sin?«

»Na to vprašanje tudi takoj odgovorim. Ta človek, mlad študent, je napisal — bogve, če mu oče ni kaj pomagal — nek članek v srbske liste, kjer očita prejšnji vladi, posebno pa radikalom, da so oni ustvarili tisto ozračje, v katerem je potem — padel strel! S tem je fant zelo nerodno na-

šel eno vprašanje, ki bo končno razkrinkalo ravno njegovega lastnega očeta kot tistega, ki je s svojimi vsestranskimi hujskarijami povzročil razpor med narodi v državi od začetka do danes. Zdaj v tem smislu že odgovarjajo razni listi Pribičevićevemu sinu.«

»To bo še politična ohcet iz tega nastala«, se je zopet vtaknil vmes šaljivec, ki mu ne da jezik miru.

»Politično gostijo imamo itak tu v Sloveniji. Izgubljen sin se je zopet našel — Janez Pucelj, ki je bil nekaj časa sam pod radičevsko komando, pa se mu je hudo godilo, kakor izgubljenemu sinu, ki je svinje pasel. Zdaj pa se je vrnil na dom — v Žerjavovo hišo. In to je gostija! Janez Pucelj je zopet najboljši politik, vreden političen otrok očeta Žerjava. Zakaj je bilo toliko boja med njimi? Zakaj je moral ubogi Urek toliko prestat, češ, da je »uskok«, ko so zdaj vsi za njim priskakljali? Vse to se godi, da se — kmeta lovi in vodi za nos!«

»To so »skakači«, kakor jih popisuje povest »Črni križ pri Hrastovcu« — je moral seveda šaljivec zopet nekaj vmes povedati.

»Res je to žalostna usoda teh voditeljev. Ali pa naj naši tovariši, ki so mislili dobro in pošteno za našo kmečko stvar, pa so samo nasedli tem političnim skakačem, ali naj ti nepoučeni — sledijo v stranko najhujših sovražnikov kmetijskega ljudstva in stanu, v stranko mestnih liberalcev? Poglejte, kako je dandanes v Avstriji kmet složen in močno organiziran v krščanski kmetijski organizaciji, kakor je naša SLS, pa so se hotela mesta postaviti nad njega, in ni šlo! Ne odobravamo boja med mestom in deželo, med meščanskimi stanovi in delavci ter kmeti. Ne pustimo pa tudi ne, da bi nas liberalci iz mest komandirali, kot so nas svoj čas poskušali! Mi hočemo »slovensko slogo! Složno vsi na delo, da bo naš narod enotno organiziran, da bomo vsi kmetje, saj smo si radi dobri sosedje, enih misli. Onih pa, ki so nas skušali speljati najpreje pod vpliv hrvaške radičev-

ske komande, zdaj pa pod liberalno, ne bo poslušal več niti najbolj trdovraten možakar, ki dosedaj še ni bil v naših vrstah.«

»Prav je tako, da bomo vsi skup, liberalci pa naj sami ostanejo«, so pritrtili možakarji.

»Da bo lažje šlo, bosta pa še moja žena in tvoj sin začela politizirati«, je zaključil šaljivec s svojim špicastim jezikom političen razgovor.

V NAŠI DRŽAVI.

Proslava prebitja solunske fronte se je vršila pretekli pondeljek po celi državi. Preboj solunske fronte 8. X. 1918 je takorekoč končal svetovno vojno na Balkanu, prinesel konec Avstrije in začetek novih narodnih držav. Tedaj je bilo na tej fronti 185 tisoč Francozov, 175.000 Angležev, 130 tisoč Srbov in še več drugih čet. Njihova fronta je segala od Ohridskega jezera do Strume. Poveljeval ji je francoski maršal Franchet d'Esperey. Začetek bojev za preboj fronte, na kateri so bili postavljeni nemški in bolgarski polki, je bil na dan 14. septembra. Po večdnevnem neprestanem bombardiranju se je posrečilo prisiliti nasprotnika, da je popustil nekatere postojanke. To popuščanje je bilo zanj usodepolno, kajti srbska vojska je šla sedaj nevzdržno dalje, in je dan za dnevom osvajala nazaj svojo domovino. — Da se ta veliki dogodek primerno proslavi, so prišli v Beograd vojaški dostojanstveniki iz Francije, Anglije, Češke, tudi Italije, Rumunije in Grčije. Na stotisočev naroda je ta dan pohitelo v Beograd. Tud Slovenci so bili zastopani po svoji organizacijah. Zastonj sta se trudila dr. Maček in Pribičević, da bi Hrvatje odvrnili od te proslave. Hrvatje so šli v Beograd, šli v svojih narodnih nošah in so dejali radičevcem: »Gremo na narodno proslavo v Beograd, a vi greste le še — po dnevnice!«

Spremembo vlade napovedujejo že dolgo časa. Kakor poroča Davidovič, bodo lahko še dolgo napovedovali.

Narodna skupščina je sklicana na dan 12. oktobra. Zasedanje bo trajalo do 20. oktobra. Ta dan pa se po ustavi otvori zopet redno zasedanje narodne skupščine. Radičevci in pribičevići ne bodo šli na te seje.

Zemljevide rišejo hrvaški listi in jih širijo po svetu, češ, takole nas hočejo obrezati! Z zemljevidi pa so ti časopisi doživeli blamažo, ker se je izkazalo, da so potvarjeni. Tudi razna pisma zbirajo in narejajo, saj so v tem mojstri. Svoj čas so »napravili« celo — papeževo pismo. Borba radičevskih voditeljev je postala tako — smešna, da se ji Hrvatje sami že smeji, zunanji svet pa na vse to nič več ne da.

Zunanji svet o dr. Koroščevi vladi. Te dni se je mudil v Jugoslaviji češki minister dr. Tisa. Ta je izjavil, da se